

ROGER JIMÉNEZ MONCLÚS, president de la Fundació Consell de la Informació de Catalunya,

CERTIFICA: Que en relació a l'expedient núm. 10/2020 els membres del Consell de la Informació de Catalunya van adoptar per unanimitat i en reunió virtual online de data 5 de novembre de 2020 el següent acord, segons la documentació de l'expedient:

Expedient núm. 10/2020

ASSUMPTE: Escrits de queixa sobre el mateix reportatge signades per D.R., S.C., M.S. i M.R. A. que coincideixen bàsicament a expressar la indignació pel que consideren una manca a la veritat en la transmissió en directe del programa "Al Rojo Vivo" de La Sexta, dirigit i presentat per Antonio García Ferreras, relacionat amb l'observança de les mesures de seguretat vigents en aquells dies (maig 2020) com a resposta a la pandèmia del COVID-19. Consideren que es vulneren els criteris 1 i 3 del Codi Deontològic

ANTECEDENTS

Entre els dies 26 i 27 de maig de 2020 es reben al CIC per correu electrònic quatre queixes sobre el mateix reportatge signades per D.R., S.C., M.S. i M.R. A., que coincideixen bàsicament a expressar la indignació pel que consideren una manca a la veritat.

Es tracta d'una transmissió en directe del programa "Al Rojo Vivo" de La Sexta, dirigit i presentat per Antonio García Ferreras, relativa a l'observança de les mesures de seguretat vigents en aquells dies com a resposta a la pandèmia del COVID-19. Una reportera parla d'una gran aglomeració de persones a la platja de la Barceloneta mentre que al seu darrere una panoràmica feta en el mateix moment mostra una gran extensió de platja pràcticament deserta. La periodista fa al·lusió a la pretesa presència de menors, famílies amb ombrel·les i en general moltes persones sense guardar les mínimes distàncies exigides.

Només una de les persones que emeten les queixes, el senyor D.R., fa referència als articles del Codi presumptament vulnerats, i cita el 1er (informar de manera acurada i precisa) i el 3er (rectificar les informacions incorrectes). Les altres persones, sense citar expressament el principi, centren les seves queixes exclusivament en el primer aspecte, i parlen de catastrofisme i de alarma injustificada.

AL·LEGACIONS

No s'han rebut fins a la data les al·legacions demanades pel CIC a la direcció del mitjà.

PONÈNCIA

L'enllaç amb el vídeo del programa facilitat pels autors de les queixes ja no està disponible. Se n'ignoren les raons, encara que un missatge que apareix en pantalla quan s'intenta accedir-hi diu *Aquest vídeo ja no està disponible perquè s'ha cancel·lat el compte de YouTube associat a aquest vídeo.*

Tanmateix la transmissió pot veure's encara buscant-la a les xarxes socials, on aquesta peça periodística va tenir molta divulgació, i molt majoritàriament per posar en evidència la manera d'actuar dels periodistes. El cert és que aquella connexió ha quedat per a la història com un exemple paradigmàtic, gairebé caricaturesc, de la manca de relació entre la narració periodística i l'evidència mostrada per les imatges.

Vegi's, per exemple a:

<https://www.mundodeportivo.com/videos/mas-videos/20200523/3231825968368129/critican-a-la-gente-en-las-playas-de-barcelona-y-las-redes-se-burlan-pero-si-no-hay-nadiemp4.html>

<http://www.eltelevisero.com/2020/05/cachondeo-con-un-video-viral-de-ferreras-en-al-rojo-vivo-lo-que-no-aparece-es-la-clave/>

Val a dir també que el director del programa, davant de les crítiques, va sortir-ne al pas argumentant que, més enllà de la manca de sincronia entre la narració feta i la situació de la platja en aquell moment, d'aglomeracions n'hi havia hagut en hores o en dies anteriors. Aquesta manifestació pot ser entesa o no com una rectificació formal, però tenint en compte les dificultats que existirien al mitjà televisiu per esmenar la informació visual donada, es pot entendre que s'aprecia, almenys, una certa voluntat de reconeixement de l'errada comesa.

Tanmateix, tal com sol recordar la doctrina deontològica, no només és important que les notícies s'ajustin als fets i als seus contextos, sinó també que els receptors –lectors, oients o espectadors- tinguin la impressió que la informació que se'ls ofereix és íntegra i veraç. Altrament, se'n ressent molt la credibilitat dels mitjans i la dels periodistes que hi treballen. I en aquest sentit, l'evidència que en aquest cas existia d'una distorsió entre el que es podia escoltar i el que es podia veure, pot haver tingut un efecte altament negatiu en la confiança necessària en què es fonamenta el sistema informatiu. No sembla haver-hi cap dubte que ens trobem davant d'un cas d'una notícia donada amb un fort i evident component de falsedat i, per tant, d'un exercici lamentable de desinformació.

Un sector de l'opinió pública va jutjar molt severament, alhora que jocosament, aquella cobertura informativa. Una cobertura que, val a dir-ho, s'inscrivía en un seguit de distorsions que aquells dies es van produir, en el sentit de magnificar la descripció de les aglomeracions per diverses vies: per la tria de determinats escenaris urbans on la concentració de persones era especialment gran, per la profunditat de camp de fotografies que creaven l'efecte d'una proximitat entre les persones que de fet no era tan gran, etc.

Per tot això el Ple del CIC adopta el següent:

ACORD

1) La transmissió en directe feta pel programa "Al rojo vivo" de La Sexta a la platja de la Barceloneta transgredeix d'una manera clara el criteri n. 1 de la Declaració de Principis de la Professió per quant s'hi ofereix una informació distorsionada entre la

narració que fa la reportera i l'evidència dels fets que proporcionen les imatges que l'acompanyen, i es tracta doncs d'un cas evident de desinformació.

2) Cal inscriure aquest judici en un context informatiu generat per la pandèmia en què van ser força els mitjans audiovisuals i impresos que van oferir imatges que com a mínim podien resultar equívokes i exagerar la mesura d'uns incompliments per part dels ciutadans que potser es produïen però dels quals aquests documents no n'eren necessàriament un testimoni fiable. La connexió feta al programa Al Rojo Vivo potser és l'exemple més flagrant però no l'únic del falsejament de la realitat fet sobre aquelles situacions.

I per que així consti s'estén la present certificació a Barcelona en data 5 de novembre de 2020. Certifico.

Roger Jiménez

President